

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ, РЕАЛІЗАЦІЇ ТА МОДЕЛЮВАННЯ СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

Іванна СИДОРЧУК

Хмельницький національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8856-6513>
e-mail: i.sydorчук@i.ua

У роботі сформовано основні засади побудови стратегій інноваційного розвитку та фінансово-економічної безпеки підприємств із встановленням основних класифікаційних систем забезпечення їх складових. Визначено показники фінансово-економічної безпеки у розрізі системи оцінки рівня інноваційного розвитку підприємства. Розроблено комплексну систему підвищення рівня складових інноваційного розвитку підприємства. Визначено розрахунок показника ефекту від проведення заходів щодо усунення слабких місць, що впливають на рівень інноваційного розвитку та стан фінансово-економічної безпеки підприємства.

Ключові слова: інноваційний розвиток, фінансово-економічна безпека, стратегія інноваційного розвитку, система показників, показники ефекту

DOI: 10.31891/mdes/2021-2-5

ВСТУП

За сучасних умов розвитку економіки та жорстких ринкових реалій головним вирішальним фактором забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємницьких структур виступає інноваційний розвиток. Саме тому інноваційна діяльність є ключовим чинником забезпечення довготривалої конкурентоспроможності, фінансової стійкості, прибутковості, підвищення ринкової вартості підприємства.

Сьогодні у вітчизняній практиці особливо гостро стоїть проблема вибору того або іншого типу стратегії інноваційного розвитку для підприємств. Зазначимо, що ця проблема є актуальною і для тих підприємств, які мають конкурентів на внутрішньому ринку, і для монополістів у певній сфері діяльності, оскільки монополія не може бути безкінечною. З проведеного аналізу відомо, що частка поширення активної наступальної стратегії підприємствами у вітчизняних умовах фінансово-економічної безпеки є сьогодні незначною або ж підприємства слідують їй частково, не використовуючи повністю потенціал своєї стратегії.

ПОВ'ЯЗАНІ РОБОТИ

Вплив інновацій, інноваційного розвитку на діяльність підприємства та забезпечення високого рівня фінансово-економічної безпеки підприємницьких структур досліджували такі науковці, як: В.М. Захарченко, С.М. Ілляшенко, В.В. Македон, С.Г. Поляков, Т.Г. Рзаєва та ін. [1-10]. Проте, незважаючи на велику кількість досліджень та публікацій з даної проблематики, питання впливу інноваційного розвитку на фінансово-економічну безпеку підприємства як основи підвищення її рівня недостатньо досліджена та висвітлена у наукових працях, тому є перспективним й актуальним напрямом у процесі розвитку сучасних досліджень.

Систематизація теоретико-методологічних підходів до формування стратегій управління інноваційним розвитком та фінансово-економічною безпекою підприємницьких структур.

Фінансово-економічна безпека підприємницьких структур посідає особливе місце у системі економічної безпеки, впливаючи абсолютно на всі сфери діяльності підприємства. Фінансово-економічна безпека є невід'ємною складовою фінансового менеджменту підприємства та повинна бути реалізована в системі певних стратегічних і тактичних заходів та відповідати сучасним вимогам господарювання в умовах активізації інноваційної діяльності.

Стратегій щодо напрямків інноваційного розвитку підприємства може бути безліч, однак усі вони базуються на стратегічних альтернативах: зростання підприємства, обмеженого зростання та скорочення. Інноваційний тип обраної стратегії за своєю направленістю відноситься саме до перших двох типів визначених стратегічних альтернатив, а тому, зазвичай, досліджуючи альтернативні шляхи стратегії інноваційного розвитку на підприємстві, науковці розподіляють її різновиди у межах двох основних груп, а саме: активна (наступальна) та пасивна (адаптивна), або ж наступальна та оборонна, створюючи при цьому нові класифікації типів інноваційного розвитку,

поява яких з одного боку свідчить про відсутність повністю завершених поглядів щодо формування стратегій інноваційного розвитку на підприємствах, а з іншого – призводить до труднощів у процесі їх реалізації, значно знижуючи ефективність нововведень, унеможливаючи формування загальної єдиної моделі стратегії інноваційного розвитку, єдиного механізму стратегічного інноваційного розвитку [1].

З проведених досліджень можна відзначити, що науковці по-різному підходять до визначення сутності стратегії інноваційного розвитку підприємства, визначаючи її як: систему дій, спрямовану на досягнення довгострокових цілей; складову економічної стратегії, що визначається як набір правил, методів і засобів; модель проведення інноваційних дій; метод досягнення цілей підприємства; систему розподілу ресурсів; планування та реалізація заходів для досягнення поставлених цілей; складову інноваційного менеджменту та стратегії підприємства тощо.

Зазначимо, що нерідко науковці не розмежовують поняття «інноваційна стратегія» і «стратегія інноваційного розвитку» як окремі, а вживають їх як рівнозначні. Проте, на нашу думку, ці поняття не є тотожними, оскільки інноваційна стратегія стосується застосування інноваційних методів у ході реалізації стратегії будь-якого об'єкта. Тобто принципово новими будуть підходи щодо її формування, розробки, впровадження. А стратегія інноваційного розвитку – є ефективним засобом управління інноваційним розвитком підприємства й охоплює усі його структурні елементи (функціональні напрямки), що у сукупності визначають його рівень.

Таким чином, систематизація розглянутих підходів до визначення означеного поняття дозволяє розглядати стратегію інноваційного розвитку підприємства як комплекс взаємопов'язаних дій щодо переходу підприємства на якісно новий рівень шляхом впровадження новацій різної функціональної спрямованості, що є основою формування його фінансово-економічної безпеки.

Таблиця 1

Класифікація стратегій управління розвитком підприємства на основі інновацій

Ознака	Різновиди стратегій інноваційного розвитку
Стосовно внутрішнього середовища	<ul style="list-style-type: none"> - продуктові (портфельні, направлені на створення та реалізацію нових виробів, технологій, послуг); - ресурсні (фінансові, трудові, матеріально-технічні, інформаційні); - функціональні (науково-технічні, маркетингові, виробничі, сервісні); - організаційно-управлінські (структури, технології, методи управління)
Стосовно способу втілення інноваційного розвитку	<ul style="list-style-type: none"> - наступальна (активна наступальна (стратегія лідерства - неперервний розвиток та вдосконалення продукції і застосовуваних технологій), помірна наступальна (прямування за лідером)); - захисна (стратегія імітації, оборонна стратегія, очікування, стратегія оперативного реагування, стратегія «партизанської війни», стратегія цінового лідерства, стратегія злиття і поглинання, стратегія диференціації продукції; стратегія освоєння та заповнення ринкових ніш, стратегія наукомістких фірм (захоплення ринкових ніш))
Стосовно ринкової позиції	<ul style="list-style-type: none"> - стратегія абсолютного лідера на ринку; - стратегія другого лідера на ринку; - стратегія підприємства із сильним впливом на ринку; - стратегія підприємства із середнім впливом на ринку; - стратегія підприємства із слабким впливом на ринку
Стосовно спрямованості здійснення інновацій	<ul style="list-style-type: none"> - стратегія спрямованості на високу якість продукції; - стратегія орієнтування на низьку собівартість продукції; - стратегія спрямованості на привабливість дизайну продукції; - стратегія розширення асортименту продукції; - стратегія на досягнення пропорційності якості, собівартості та широти асортименту продукції - орієнтація на інше співвідношення рівня якості, собівартості та широти асортименту продукції
Стосовно технологічної поведінки підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - стратегія власних НДДКР (проведення НДДКР власними силами шляхом використання науково-виробничої бази); - стратегія відсутності НДДКР (збереження існуючого техніко-технологічного рівня може бути як осмисленою стратегією, так і примусовою через нестачу фінансових коштів); - ліцензійна стратегія (придбаних ліцензій, авторських прав, ноу-хау та розробок); - стратегія інноваційного аутсорсингу (охоплення тільки одного або декілька етапів інноваційного процесу); - стратегія фінансування НДДКР (підприємство фінансує проведення НДДКР у науково-дослідних закладах в необхідних для себе напрямках).
Стосовно рівня фінансово-економічної безпеки підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - стратегія забезпечення росту прибутковості власного капіталу; - стратегія формування фінансово-економічних ресурсів; - стратегія фінансово-економічної стабільності; - стратегія безпеки інноваційної діяльності підприємства [10].

Стратегія інноваційного розвитку є складовою частиною загальної стратегії розвитку промислового підприємства та належить до рівня функціональних стратегій. Це означає, що вона разом з виробничою, маркетинговою, фінансовою стратегіями являє собою і субстратегію загальної стратегії бізнесу. При цьому для певних інноваційних підприємств стратегія інноваційного розвитку є найбільш значимим елементом корпоративної стратегії [2]. У кожному разі стратегія інноваційного розвитку промислового підприємства має бути органічно пов'язана із стратегією бізнесу та орієнтованою на досягнення загальних стратегічних цілей та принципів в інноваційній сфері.

Відповідно до сучасних умов господарювання Т. П'ятницька виділяє наступні види стратегій: традиційна, опортуністична, імітаційна, оборонна (захисна), поглинальна, наступальна, упередженого маневру та авангардна. Р. Фатхутдінов пропонує здійснювати поділ стратегій інноваційного розвитку на віолентну (силову), патієнтну (нішову), експлерентну (піонерську) і комутантну (стратегію пристосування), визначаючи для кожної із них ті види інновацій, які за спрямованістю і кардинальністю найбільш доцільно впроваджувати підприємством [3].

Так, І. Мухарь та К. Янковський до наступальних стратегій віднесли агресивні та помірковані інноваційні стратегії, а адаптивну та залишкову відносять до стратегій оборонного типу [1].

Зазначимо, що єдиної (універсальної) стратегії для всіх підприємств не існує. Кожне підприємство навіть однієї галузі унікальне, тому і визначення її стратегії також оригінальне, бо залежить від позиції підприємства на ринку, його потенціалу інноваційного розвитку, динаміки розвитку, поведінки конкурента, стану економіки, соціального середовища і багатьох інших факторів [4]. Роль стратегії забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства є істотною, адже разом із корпоративною стратегією окреслює мету, напрямок і перспективи більш передбачуваного розвитку підприємства, що, у свою чергу, є основою гарантування ефективності та стабільності функціонування.

Виходячи з існуючих підходів, пропонується система класифікації інноваційних стратегій розвитку підприємств у відповідності з ознаками (табл.1): стосовно внутрішнього середовища; стосовно способу втілення інноваційного розвитку; стосовно ринкової позиції, яку прагне зайняти та утримувати підприємство; стосовно спрямованості здійснення інновацій; стосовно технологічної поведінки підприємства; стосовно рівня фінансово-економічної безпеки підприємства.

Відповідно до сучасних умов, що сприяють інноваційному розвитку підприємств та видів стратегій розвитку доцільно, на нашу думку, виділити наступні п'ять видів стратегій для забезпечення управління фінансово-економічною безпекою підприємства на основі інноваційного розвитку: стратегія лідера інновацій; стратегія збереження позицій; стратегія зміцнення позицій; стратегія радикальних перетворень; стратегія виживання. В основу цих стратегій повинні бути покладені такі характеристики інноваційного розвитку, як інноваційна активність, забезпеченість підприємства інноваційними ресурсами та ефективність (результативність інноваційної діяльності).

Обрана стратегія інноваційного розвитку повинна відповідати, окрім рівня забезпеченості інноваційними ресурсами та ефективністю їх використання, також і відповідним можливостям та загрозам фінансово-економічної безпеки. Якщо стан фінансово-економічної безпеки є стабільним (стабільний попит, помірна конкуренція), то він відповідає високому рівню безпеки. Стабільне макроекономічне середовище, мінливе ринкове середовище та активна конкуренція визначають середній рівень безпеки. При умові високої невизначеності, ризику та мінливості середовища, рівень безпеки доцільно визначити як низький.

Оцінка поточного рівня стану фінансово-економічної безпеки підприємства

Для оцінки поточного рівня фінансово-економічної безпеки підприємства доцільно використання наступних показників [7]:

- показники, що визначають фінансову стійкість: коефіцієнт автономії (нормативне значення - $K_{фа} > 0,5$); коефіцієнт співвідношення власних і позикових коштів або коефіцієнт фінансового ризику (нормативне значення - $K_{фр} < 0,5$; коефіцієнт фінансової стійкості (нормативне значення $0,5 < K_{фс} < 0,9$); коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами; коефіцієнт маневреності власного капіталу (нормативне значення $0,1 < K_m < 0,5$); коефіцієнт співвідношення мобільних і іммобілізованих коштів або коефіцієнт структури капіталу (позитивна характеристика - зростання в динаміці);

– показники, що визначають платоспроможність: коефіцієнт абсолютної ліквідності (нормативне значення $0,2 < \text{Кал} = 0,5$); коефіцієнт швидкої ліквідності або проміжний коефіцієнт ліквідності (нормативне значення $0,6 < \text{Кшл} = 0,8$); коефіцієнт поточної ліквідності або загальний коефіцієнт покриття (нормативне значення $\text{Кпл} > 2,0$);

– показники, що визначають ділову активність: коефіцієнт загальної оборотності капіталу або ресурсовіддача (позитивна характеристика – зростання в динаміці); фондівіддача (позитивна характеристика – зростання в динаміці); період обороту запасів (позитивна характеристика – зменшення в динаміці); коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (позитивна характеристика – зростання в динаміці).

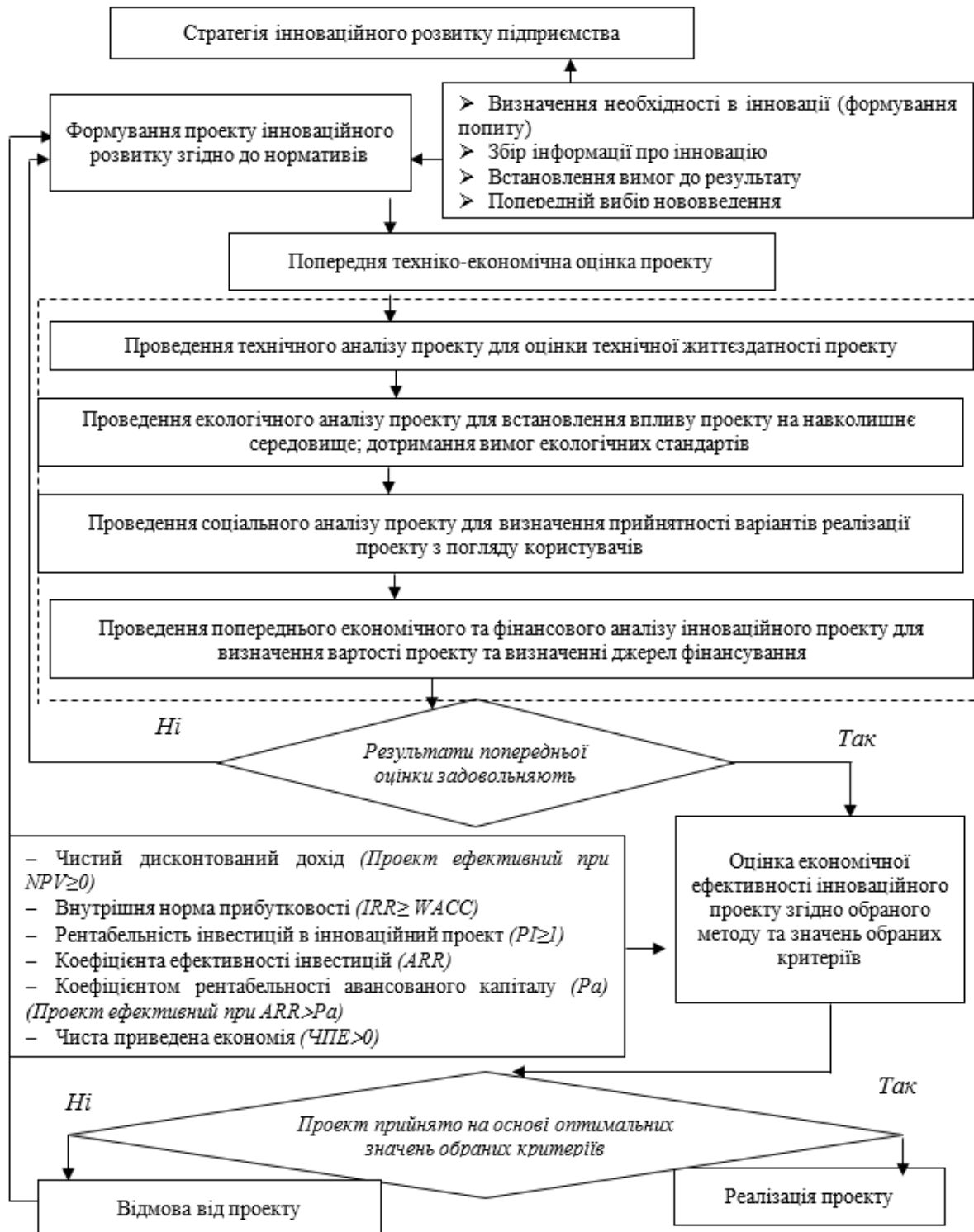

Рис. 1. Алгоритм прийняття рішення про реалізацію інноваційного проекту

Важливими показниками для оцінки фінансово-економічної безпеки підприємства є показники рентабельності, а саме рентабельності власного капіталу [8]. У розрізі складових фінансової безпеки виокремлюють також показники фіскального та інвестиційного напрямку:

- фіскальна: заборгованість перед бюджетом; темп змін ефективності зобов'язань, темп змін коефіцієнта покриття заборгованості перед бюджетом; ефективність зобов'язань;
- інвестиційна: довгострокові кредити; рентабельність інвестицій; темп змін рентабельності інвестицій.

Для проведення попереднього економічного та фінансового аналізу інноваційного проекту для визначення вартості проекту та визначенні джерел фінансування доцільно використання наступних показників [9]: чистий дисконтований дохід (проект ефективний при $NPV \geq 0$); внутрішня норма прибутковості ($IRR \geq WACC$); рентабельність інвестицій в інноваційний проект ($PI \geq 1$); коефіцієнта ефективності інвестицій (ARR); коефіцієнтом рентабельності авансованого капіталу (Pa) (проект ефективний при $ARR > Pa$); чиста приведена економія ($ЧПЕ > 0$).

Таким чином, ефективність інноваційного розвитку промислового підприємства залежить від об'єктивної та адекватної його оцінки (рис. 1).

Окрім визначених методів для кожного виду стратегії, на всіх рівнях інноваційного розвитку підприємствам запропоновано використання компенсаційних заходів для підвищення показників окремих складових інноваційного розвитку (табл.2). Це допоможе підприємствам детальніше визначити спрямування у відповідній стратегії інноваційного розвитку, підвищити резерви та потенціал її реалізації.

Реалізація стратегії вимагає від підприємства комплексу заходів: вдосконалення виробничої бази, системи матеріально-технічного забезпечення, оптимізації структури збутової мережі та системи руху товарів, адаптуючи їх до змін ситуації на ринку. Одночасно з цим відбувається перебудова організаційних структур управління, здобувають досвід його робітники, фахівці та керівники, налагоджується система зв'язків з економічними контрагентами, створюється та зміцнюється імідж. Тобто зростає його потенціал інноваційного розвитку. На цій основі розширюються його адаптаційні можливості до змін зовнішнього середовища. А це дозволяє реалізовувати нові ринкові можливості, проникнути у нові сфери діяльності, які раніше для підприємства були недоступними. Таким чином, кожна наступна успішно реалізована інноваційна зміна розширює можливості підприємства, його стратегічну гнучкість, що в свою чергу сприяє зростанню рівня фінансово-економічної безпеки підприємства.

Відносний показник ефекту, що характеризує дієвість механізму інноваційного розвитку підприємства запропоновано розраховувати за формулою:

$$E = \sum (PMTZ_1 + PBZA_1 + POUP_1 + PFEZ_1 + PND A_1 + PLKM_1 + EPID_1) - PIP_0 \quad (1)$$

$$= PIP_1 - PIP_0$$

де $PMTZ$ - рівень матеріально-технічного забезпечення; $PBZA$ - виробничо-збутова активність; $POUP$ - рівень організаційно-управлінської підтримки; $PFEZ$ - рівень організаційно-управлінської підтримки; $PFEZ$ - фінансово-економічне забезпечення і безпека підприємства; $PND A$ - науково-дослідна активність; $PLKM$ - рівень людського капіталу та його мотивації; $EPID$ - ринкові можливості до і після впровадження заходів відповідно.

Підприємство повинно реалізовувати одночасно декілька напрямків стратегії інноваційного розвитку. Оскільки використання тільки одного з перерахованих вище заходів не допоможе домогтися успіху на ринку. Також, не варто сприймати ці напрямки реалізації стратегії як однозначне керівництво до дії. Підприємство має поєднувати, доповнювати, змінювати ці заходи згідно з тим положенням, в якому вона перебуває зараз або буде знаходитися в перспективі. Навіть дуже схожі в своєму розвитку і діяльності підприємства можуть застосовувати абсолютно різні методи реалізації стратегії і отримувати від цього відмінний економічний результат. Крім поєднання цих стратегій і напрямків може проводитися і певна послідовність у реалізації перерахованих вище заходів. Стратегія інноваційного розвитку є зазвичай є комбінованою стратегією, яка є запорукою успіху практично будь-якого підприємства та високого рівня його фінансово-економічної безпеки.

Таблиця 2

Компенсаційні заходи усунення обмежень інноваційного розвитку у розрізі його складових

Обмеження	Заходи усунення обмежень
Низький рівень матеріально-технічного забезпечення (РМТЗ)	<ul style="list-style-type: none"> оновлення основних засобів виробничого призначення; збільшення обсягу майна призначеного для розробок та впровадження інновацій; модернізація і впровадження нових маловідходних, ресурсозберігаючих, енергозберігаючих технологій; розробка програмного забезпечення для автоматизації виробництва; освоєння нових видів і джерел сировини, матеріалів або нових підходів до використання традиційних; пошук нових надійних постачальників інноваційної сировини, матеріалів та комплектуючих виробів
Низька виробничо-збутова активність (РВЗА)	<ul style="list-style-type: none"> диверсифікація виробництва і збуту інноваційної продукції; пропозиція на нових ринках удосконалених товарів, які розвивають традиційні напрямки діяльності підприємства; пропозиція на нових ринках нових товарів, не пов'язані з попередніми видами діяльності; орієнтація на нові ніші ринку
Низький рівень організаційно-управлінської підтримки (РОУП)	<ul style="list-style-type: none"> вдосконалення організаційної структури і системи управління; впровадження нових методів організації інноваційного виробництва; удосконалення форм контролю інноваційного процесу; зміна методів взаємодії із допоміжними та обслуговуючими підрозділами; підвищення інформаційного забезпечення інноваційного розвитку
Недостатнє фінансово-економічне забезпечення і безпека підприємства (РФЕЗ)	<ul style="list-style-type: none"> нові фінансові методи та інструменти розподілу інвестиційних коштів; удосконалення або модифікація фінансової системи; зміна методів і способів планування інноваційного розвитку; використання сучасних методів розрахунку ефективності інноваційних проектів; зниження виробничих витрат; раціоналізація системи обліку; активна інвестиційна політика тощо
Низька науково-дослідна активність (РНДА)	<ul style="list-style-type: none"> активне проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт; виділення коштів на проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт; використання зовнішніх дослідницьких ресурсів; диверсифікація джерел науково-технічної інформації
Низький рівень людського капіталу та його мотивації (РЛКМ)	<ul style="list-style-type: none"> підтримка на належному рівні матеріального забезпечення трудового колективу; формування у персоналу стратегічного інноваційного мислення; поліпшення умов безпеки праці, охорони здоров'я працівників; підвищення освітнього рівня персоналу; навчання персоналу для розробки та впровадження нових продуктів та процесів
Низькі ринкові можливості (ЕРІД)	<ul style="list-style-type: none"> активізація контролю над каналами збуту продукції; упровадження нових форм взаємодії з постачальниками та замовниками; проведення маркетингових досліджень та рекламної кампанії; запровадження нових способів просування продукції.

Джерело: сформовано автором

ВИСНОВКИ

Для всебічного охоплення та врахування різних аспектів діяльності підприємства у процесі прийняття управлінських рішень та реалізації інноваційної стратегії розвитку доцільним, на нашу думку, є використання сукупності методологічних підходів, доповнюючи їх іншими критеріями та збалансованими показниками, які б відповідали специфіці діяльності підприємства, типу галузі та ряду інших факторів, пріоритетність яких визначає для себе окремо кожне підприємство в залежності від мети та напрямів оцінювання, в тому числі стану фінансово-економічної безпеки. Це дасть змогу оцінити результати роботи підприємства у цьому напрямку як в поточному періоді, за підсумками реалізованих інноваційних рішень, так і на середньострокову та довгострокову перспективу. Інноваційні зміни повинні проходити в усіх без винятку бізнес-процесах підприємства. Оптимальний напрям інноваційного розвитку та високий рівень фінансово-економічної безпеки можливо досягнути за різних поєднань стратегій поведінки на ринку.

REFERENCES

1. Makedon V.V., Rubets D.S. Stratehichniy innovatsiyniy rozvytok pidpriemstv: teoriia ta metodolohiia. Visnyk NTU «KhPI». Seriya: Tekhnichniy prohres i efektyvnist vyrobnyctva. 2013. №45 (1018). S.75-86.
2. Telnov A.S., Popel S.A. Analiz tendentsii innovatsiynoho rozvytku pidpriemstv mashynobuduvannia Ukrainy. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky. 2013. №3. T.2. S.135-140.
3. Umierov R.E. Pryntsypy i metody otsiniuvannia efektyvnosti innovatsiynoi diialnosti maloho y serednoho biznesu. Aktualni problemy ekonomiky. 2011. №11. S.108-115.
4. Zakharchenko V.I., Korsikova N.M., Merkulov M.M. Innovatsiyniy menedzhment: teoriia i praktyka v umovakh transformatsii ekonomiky : navch. posib. K. : Tsentr uchbovoi literatury, 2012. 448 s.

5. Illiashenko S.M. Innovatsiyni menedzhment : pidruchnyk. Sumy : Universytetska knyha, 2010. 334 s.
6. Poliakov S.H., Stepnov Y.M. Model ynnovatsyonnogo razvytyia predpriatyia. Ynnovatsyy. 2003. №2-3. Vyp. 59-60. S.36-38.
7. Bondarchuk N.V. Sutnist finansovo-ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva ta neobkhdnist yii zabezpechennia. Elektronnyi zhurnal «Efektyvna ekonomika». №11. 2016. DOI: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5409>.
8. Rzaieva T.H., Pastukh O.V. Indykatory otsinky ta zabezpechennia rivnia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva vidpovidno do analitychnykh potreb. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky. 2017. №5. S.78-81.
9. Sydorukhuk I.P. Kryterii ta pokaznyky otsiniuvannia efektyvnosti innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv mashynobudivnoi promyslovosti. Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu. Ekonomichni nauky. 2014. №8. Vyp.3. S.127-131.
10. Cherevko O.V. Stratehichne upravlinnia finansovo-ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemstva. Elektronnyi zhurnal «Efektyvna ekonomika». №2. 2014. DOI: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3302>

SYSTEMATIZATION OF THEORETICAL AND METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE FORMATION, IMPLEMENTATIONS AND SIMULATION OF INNOVATIVE DEVELOPMENT MANAGEMENT STRATEGIES AND FINANCIAL ECONOMIC SECURITY OF ENTERPRISES

IVANNA SYDORCHUK
Khmelnytskyi National University

The main principles of construction of strategies of innovative development and financial and economic security of the enterprise with establishment of the basic classification systems of maintenance of their components are formed in work. Indicators of financial and economic security in the context of the system of assessing the level of innovative development of the enterprise are determined. A comprehensive system for increasing the level of components of innovative development of the enterprise has been developed. The calculation of the effect indicator from the implementation of measures to eliminate weaknesses that affect the level of innovative development and the state of financial and economic security of the enterprise.

In accordance with modern conditions conducive to innovative development of enterprises and types of development strategies, it is advisable to identify the following five types of strategies: innovation leader strategy; position retention strategy; strategy of strengthening positions; strategy of radical transformations; survival strategy. These strategies should be based on such characteristics of innovation development as innovation activity, provision of the enterprise with innovative resources and efficiency (effectiveness of innovation activity).

The implementation of the strategy requires the company a set of measures: improving the production base, logistics system, optimizing the structure of the distribution network and the system of movement of goods, adapting them to changes in the market situation. At the same time, the organizational structures of management are being restructured, its workers, specialists and managers are gaining experience, a system of relations with economic contractors is being established, and an image is being created and strengthened. That is, its potential for innovative development is growing. On this basis, its adaptive capabilities to changes in the environment are expanding. And this allows you to realize new market opportunities, to penetrate into new areas of activity that were previously inaccessible to the company.

Keywords: *innovative development, financial and economic security, strategy of innovative development, system of indicators, indicators of effect.*